

طرح درس روزانه درس: هفتم پایه دهم معارف

شماره طرح درس: 7	موضوع درس: ليله المبيت / الفعل المجهول	تاریخ اجرا: 1401/11/1	مدت اجرا: 90 دقیقه
مجری: بهاره شهرکی	کلاس: دهم معارف 105	تعداد فراگیران: 21	مکان: دبیرستان نمونه پژوهش

الف: قبل از تدریس

اهداف بر اساس تلفیقی از هدف نویسی برنامه درسی ملی و طبقه بندی جدید بلوم

سطح هدف	اهداف و پیامدها
هدف کلی	آشنایی کامل با لغات جدید درس ليله المبيت، شناخت فعل مجهول
اهداف مرحله ای	1- متن را درست بخوانند و ترجمه نمایند. 2- پیام درس را درک کنند. 3- معنای کلمات جدید این درس را از عربی به فارسی بیان کنند. 4- تشخیص افعال مجهول به کار رفته در متن درس 5- ترجمه صحیح فعل مجهول در جملات عربی

عناصر برنامهدر سیملی تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق	عناصر خود، خدا، خلق، خلقت	عرصه ارتباط با	حیطه و سطح در بلوم	اهداف (با رعایت توالی محتوای درسی) انتظارات در پایان آموزش	
				شناختی	عاطفی
				دانش آموز در پایان این درس بتواند: 1- متن درس را درست بخواند و ترجمه کند. 2- بتواند همه واژه های درس جدید درس را با راهنمایی معلم به عربی ترجمه کند. 3- دانش آموز بتواند پیام درس « ليله المبيت » را درک کند. 4- دانش آموز بتواند فعل مجهول را تعریف کند. 5- چند تا فعل مجهول در ماضی و مضارع نام ببرد. 6- دانش آموز بتواند حداقل 5 فعل مجهول را در درس مشخص کند.	
			کار و عمل	7- فعل معلوم و مجهول را بتواند مقایسه کند.	
			کار و عمل	8- از افعال مجهول در متن 4 سطر استفاده کند.	
		*	تفکر و تعقل	9- دانش آموز بتواند فعل مجهول و معلوم در جملات عربی و معادلش در فارسی را تشخیص دهد.	
			کار و عمل	10- افعال معلوم و مجهول را در مدت 3 دقیقه در جدولی مرتب کند.	
		*	ایمان	11- به نظرات اعضای گروه احترام بگذارد.	
		*	ایمان	12- در پیدا کردن افعال مجهول در متن درس علاقه نشان دهد.	

هدف های رفتاری آموزشی

رئوس مطالب	- آشنایی با متن درس؛ قرائت و ترجمه درست متن. 2- شناخت افعال معلوم و مجهول و بررسی آن ها در جملات مختلف عربی 3- تشخیص افعال مجهول در ماضی و مضارع
------------	--

مواد و رسانه‌های آموزشی	1- کتاب عربی پایه دهم 2- کتاب گویا 3-تخته کلاس 4-ماژیک های رنگی 5-فلش کارت 6- پروژکتور و پاورپوینت و...
پیش بینی رفتار ورودی	1- توانایی قرائت عبارات عربی و ترجمه آن ها را داشته باشد. 2 نسبت به فعل مجهول در فارسی شناخت کامل داشته باشد.
ایجاد ارتباط اولیه	سلام و خوش آمد گویی و جویا شدن از حال دانش آموزان؛ حضور و غیاب؛ بررسی تکالیف درس قبل؛ اشاره به پیام اولیه درس « ليله المبیت »
گروه بندی، مدل و ساختار کلاسی	انتخاب دانش آموزان در گروه های 3-4 نفره و انتخاب یک نفر بعنوان سرگروه ؛ نشستن هر گروه کنار یکدیگر بصورت حلقه ای یا موازی کنار هم
روش ایجاد و تداوم انگیزه	درخواست از دانش آموزان برای توجه به متن و تصاویر درس و پرسش های تصادفی از متن درس و آوردن عبارات ساده فارسی و عربی برای فهم بهتر / ایجاد رقابت بین گروه ها برای ترجمه و فهم متن درس / اشاره به کلمات فارسی و تعریب آن ها دانش آموز را علاقمند به یادگیری می کند/ استفاده از ضبط صوت یا کتاب گویای متن درس / نوشتن آیات یا احادیث در مورد متن درس پای تخته/ استفاده از فلش کارت برای درک بهتر فعل مجهول در ماضی و مضارع در عربی و معادلش در فارسی / تفاوت و تشابه و قیاس افعال مجهول در فارسی و عربی با ذکر چندین مثال ، کلاس را از یکنواختی نجات می دهد.
ارزشیابی آغازین	برای ارزشیابی ورودی ابتدا از درس قبل و باتوجه با داشته های ذهنی مربوط به درس جدید چند سوال پرسیده می شود: 1- جملات اسمیه و فعلیه چه جمله هایی هستند؟ 2- جمله فعلیه با چه چیزی شروع می شود؟ 3- انواع افعال در عربی کدامند؟ 4- فعل لازم و متعدی به چه افعالی می گویند؟ 5- افعال معلوم و مجهول به چه معناست؟ با توجه به داشته های ذهنی شان درخواست می شود که با عربی مقایسه کنند؟ 6- در مورد ليله المبیت چه اطلاعاتی دارند؟
روش های تدریس	استفاده تلفیقی از الگوهای تدریس :بارش مغزی ؛پرسش و پاسخ؛ روش کار گروهی مشارکتی؛ تمرین و تکرار؛ بازی و مسابقه و...
ب: فعالیت های مرحله حین تدریس	
آماده سازی	نوشتن آیه 207 سوره بقره پای تخته که در مورد ليله المبیت است / جلب توجه دانش آموزان با پوستر آموزشی و پاورپوینت و فلش کارت به متن درس و قواعد آن ، ؛ رجوع به آموخته های زبان فارسی برای ایجاد زمینه اینکه مباحث مختلف در همه زبان ها وجود دارد، با پرسش فعل معلوم و مجهول در فارسی و مقایسه آن با عربی.

فعالیت‌های معلم- دانش‌آموز: این فعالیت‌ها به صورت تلفیقی مطرح می‌شود و تفکیک آن به معنای مجزا بودن فعالیت‌های معلم و دانش‌آموز است و منطقی به نظر نمی‌رسد و به همین خاطر از خط‌چین استفاده شده است.

فعالیت‌های دانش‌آموزان	فعالیت‌های معلم
1- دانش‌آموز به تلفظ کلمات درس دقت کند.	1- قرائت صحیح متن درس یا پخش ضبط صوت یا فیلم از متن درس
2- مشارکت دانش‌آموز در ترجمه درس و پاسخ دادن به سوالات معلم	2- فرصت دادن به دانش‌آموزان جهت ترجمه متن
3- مشارکت در تصحیح ترجمه متن درس و نوشتن ترجمه اصلاح شده	3- تصحیح ترجمه دانش‌آموزان
4- توجه به پوستر یا پاورپوینت معلم یا فلش کارت و ارائه مفهوم آن به معلم	4- اشاره به کلمات مترادف و متضاد متن درس / مفرد یا جمع کلمات موجود در متن
5- دقت و توجه به معلم هنگام توضیح قواعد و بیان سوالات و اشکالات خویش از معلم حول قواعد درس از افعال معلوم و مجهول م شناخت نائب فاعل و جملات مجهول 6- مشارکت در حل تمرین درس به صورت فردی یا گروهی 7- انجام تکالیف محوله	5- ارائه قواعد درس پای تخته یا توسط پاورپوینت، فلش کارت، پوستر آموزشی 6- راهنمایی و هدایت دانش‌آموزان برای حل تمرین 7- تعیین تکلیف برای جلسه بعد
مدت زمان: 50 دقیقه	

ارائه درس جدید

با توجه به فعالیت‌های ما قبل چند فعالیت در توضیح قواعد باید ارائه کرد: الف) افعال معلوم و مجهول فارسی را در جمله ای ذکر کنیم مثلا: زهرا کتاب را نوشت (ب) بعد از دانش‌آموزان سوال کنیم که فعل را مشخص کنند. بعد از پاسخ، از آنان می‌خواهیم که فعل "نوشت" را در حال و گذشته مجهول کنند: (نوشته شد، نوشته می‌شود). بعد جملات عربی که فعل معلوم دارند برایشان مثال می‌زنیم و می‌خواهیم ترجمه کنند. مثلا: کتب زید بعد از ترجمه دانش‌آموزان برایشان توضیح می‌دهیم که در فارسی برای مجهول کردن از فعل کمکی "شدن" استفاده می‌شود ولی در عربی خود فعل با تغییر حرکات به فعل مجهول تبدیل می‌شود. کتب در ماضی مجهول می‌شود: کُتِبَ / در مضارع: یُکْتَبُ؛ در آخر از دانش‌آموزان خواسته می‌شود که افعال معلوم و مجهول در متن درس را مشخص کنند. برای مجهول کردن جمله ابتدا فاعل حذف می‌شود و مفعول به عنوان نائب فاعل اعراب آن را می‌گیرد.

1- ایجاد رقابت بین گروه‌های دانش‌آموزان جهت قرائت و ترجمه متن درس هفتم 2- توزیع فلش کارت در بین دانش‌آموزان برای قواعد درس از همه آنان سوال می‌شود چندین فعل مجهول در فارسی مثال بزنند و به عربی باز گردانند 3- از هر گروه خواسته می‌شود چندین فعل معلوم و مجهول را در متن درس پیدا کنند و معانی آن‌ها را تشخیص دهند و با فارسی قیاس کنند 4- شرکت فعال دانش‌آموزان در پاسخ‌های گروهی 5- جملات معلوم را به مجهول تبدیل کنند.

**فعالیت‌های
خلاصه
دانش‌آموزان**

ج: فعالیت‌های تکمیلی

الف: تکوینی (در جریان تدریس)
سوال و پاسخ در حین تدریس متن درس و قواعد مربوط به درس: 1- فعل معلوم و مجهول به چه معناست؟ 2- چند فعل مجهول در فارسی را مثال بزنید؟ 3- افعال معلوم و مجهول را در متن درس پیدا کنید؟ 4- تفاوت فعل مجهول عربی و فارسی چگونه

ارزشیابی

زمان: در طول تدریس
13 دقیقه
نوع: ...

است؟

5- شناخت جملات مجهول و نائب فاعل را در جمله مشخص کنند.

ب: ارزشیابی تراکمی

با طرح چند سوال از ترجمه لغات جدید و ترجمه افعال جدید از بخش الحوار و متن درس و حل تمرینات درس رفتار خروجی فراگیران را می‌سنجیم. پس از تدریس از تمرینات درس سرکلاس پرسش می‌کنیم و با استفاده از کتاب کار و تمارین بیشتر میزان یادگیری دانش آموزان را ارزیابی می‌کنیم. / آزمون پایان درس 7 و پرسش و پاسخ در هنگام جمع بندی مطالب. / ارائه تست های مختلف در مورد بحث فعل مجهول و تجزیه و تحلیل دانش آموزان.

**جمع بندی
و ساخت
دانش جدید**

خلاصه کردن درس و یادداشت آن ها توسط دانش آموزان ؛ دانش آموزان متن درس ر ليله المييت ا ياد گرفته اند و با شناخت كامل فعل معلوم و مجهول در فارسي ، پس از آشنایی با قواعد فعل مجهول عربي آن ها را ترجمه می کنند و تفاوت فعل مجهول در فارسي و عربي را بيان می کنند و تشخيص می دهند، نائب فاعل در جمله را تشخيص می دهند.

**تعیین
تکالیف و
اقدامات
بعدي**

حل تمارين درس برای جلسه بعد . 2- يافتن 5 آيه از قرآن که فعل مجهول و نائب فاعل در آن بکار رفته است و ارائه آن در جلسه آینده

معرفی منابع

کتاب عربي پایه دهم - کتاب کار - کتاب تست گاج- فلش کارت و پاورپوينت. خاتمه کلاس با صلوات

زمان: 1 دقیقه

زمان: 3 دقیقه

زمان: 1 دقیقه